Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 180. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 24-го СЕРПНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 24, 1978 No. 180. VOL. LXXXV

ОКРУГИ УНС МЕТРОПОЛІЇ НЮ ЙОРКУ-НЮ ДЖЕРЗІ ВІДБУЛИ СПІЛЬНІ НАРАДИ У ПІДГОТОВІ ДО ОСІННЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КАМПАНІЇ

Під час організаційних нарад УНСоюзу. До зібраних промовляє головний секретар Володимир Сохан, а біля нього сидять головний предсідник д-р Іван Флис (справа) та головний організатор Василь Оріховський (зліва).

Джерзі Сіті. — Кандидати на членів Українського Народного Союзу ніколи не переводяться, тільки треба їх знати та вміти зорганізувати — було кінцевим висновком спільних організаційних нарад п'ятьох Округ УНСоюзу метрополії Ню Йорку-Ню Джерзі, що відбулися тут у приміщеннях Головної Канцелярії УНС в його Українській Будівлі, минулії суботи, 19-го серпня, в пополудневих годинах. У цих перших більших нарадах союзових Округ після травневої 29-ої Конвенції, взяли участь — не зважаючи на вакаційний час та літню спеку — майже пів сотні представників Окружних Комітетів УНС Ню Йорку (голова головний радний Микола Хоманчук), Надгудсонської (голова Степан Островський), Нюарку (голова інж. Богдан Мак), Перт Амбою (голова Михайло Захарко) та Пассейку (голова Іван Хомко). Наради відкрив коротким привітанням присутніх ініціятор цих зборів, головний організатор Василь Оріховський, а проводив ними — з волі приявних — головний предсідник д-р Іван Флис.

Привітавши присутніх зі свого боку, новообраний 29-ою Конвенцією на головного предсідника д-р Іван О. Флис насамперед відповів на самозрозумілий запит: чи після довголітньої адвокатської практики йому подобається його нова праця та як він дає собі з нею раду? Подобається! — казав д-р І. Флис, — та ще й як! Коли ж мова про те, як він цю нову працю виконує — він уже багато пізнав і навчився та виконує свої завдання, мавши постійну співпрацю і раду-пораду таких знавців союзових справ, як головний секретар Володимир Сохан та головний касир пані Уляна Дячук. Свою основну працю головний предсідник поділив на приблизно рівні чотири частини: розмови телефоном, конференції із затрудненими в Головній Канцелярії головними екзекутивними урядовцями і працівниками, репрезентація та полагоджування всіляких „біжучих справ", включно з кореспонденцією тощо.

В дальшому д-р Іван Флис коротко з'ясував теперішній фінансовий і організаційний стан УНСоюзу. Коли мова про фінанси, вони постійно збільшуються та переконливо доказують, що УНСоюз в цьому відношенні має сильну базу. За перше півріччя цього 1978 року майно УНСозу збільшилося на дальших 169,554 дол. і з кінцем червня ц. р. виносило вже 42,395,005.00 дол. Збільшилися прибутки з вкладок і прибутки з інвестицій. Загальне майно збільшилося, не зважаючи на те, що в цьому часі були додаткові конвенційні видатки, які виносили 320,127.00 долярів.

Менш задовільно представляється організаційний стан. Про збільшування фінансів дбає Екзекутивний Комітет відповідними інвестиціями та господаркою взагалі, але він не може — і ніколи не міг — сам „господарити" членами. В цій організаційній ділянці мають поле до попису в першу чергу організатори,

(Закінчення на ст. 3-ій)

Виступи солістів і ансамблів та спортові змагання будуть головними атракціями на Союзівці цього і наступного кінця тижня

Союзівка. — Різноманітні культурно-розвагові програми, мистецькі виставки, спортові змагання та забави заповнять останні два вікенди літнього сезону на цій оселі УНСоюзу, який традиційно завершується в понеділок, 4-го вересня, у свято Дня Праці.

В найближчу п'ятницю, 25-го серпня, на Союзівці вперше виступить оркестра „Спомин'' з Балтімору та [illegible] граватиме гостям до та[illegible]в. В суботу, 26-го серпня, на сцені павільйону „Веселка'' виступить танцювальний ансамбль під мистецьким керівництвом Роми Прийми-Богачевської і Маркіяна Комічака. До танців під час вечірньої забави приграватиме окестра Союзівки з вокалісткою Оксаною Тромсою. В неділю, 27-го серпня, серію літніх мистецьких виставок завершить маестро Михайло Мороз, а увечері цього дня відбудеться програма, присвячена його творчості.

В середу, 30-го серпня, на Союзівці гостюватиме тенор Богдан Чаплинський з Філядельфії і виступить увечері з програмою композицій та пісень при фортепіяновому акомпаньяменті проф. Ігора Соневицького.

Ірена Вельгаш

В п'ятницю, 1-го вереснв, в пополудневих годинах розпічнуться крайові першенства в тенісі і продовжуватимуться до понеділка, 4-го вересня. В суботу, 2-го вересня, відбудуться тут крайові плавацькі змагання.

В мистецькій програмі в суботу увечері виступить меццо-сопрано Ірена Вельгаш з Вінніпегу, на фортепіяні акомпаньюватиме проф. І. Соневицький. Недільну вечірню програму заповнить дута оркестра осередку СУМ в Монтреалі. Майстром церемонії обидвох програм буде Володимир Гентіш, який ще додатково виступить в суботу увечері з гумористичними монологами і куплетами. До танців під час забав у ці два вечори приґраватимуть оркестри „Темпо'' і „Веселі Часи''.

Делеґація СКВУ і УККА відвідала Філядельфійського Митрополита в справі СКВУ

Філядельфія. (Мґр Іван Скочиляс). — Митрополит українців католиків у ЗСА, ВПреосвящ. Йосиф Шмондюк, прийняв 19-го серпня 1978 делеґацію в складі: проф. д-р Богдан Гнатюк — скарбник Світового Конґресу Вільних Українців, мґр Іван Базарко — адміністративний директор Українського Конґресового Комітету Америки, проф. д-р Петро Стерчо — голова Філядельфійського Відділу УККА й мґр Іван Скочиляс — секретар фінансової підкомісії підготови Третього Конґресу СКВУ. Делеґація в довшій розмові поінформувала Митрополита про діяльність Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців і підготову до Третього Конґресу СКВУ, який відбудеться у Ню Йорку 23-26 листопада 1978. Цей Конґрес буде маніфестацією української спільноти у Вільному Світі, як вияв їх настанови в обороні віри і релігії та продовження визвольної боротьби українського народу за права людини бути вільною від страху й переслідувань за релігійні й національні переконання, що їх терпить тепер нарід в Україні під московсько-большевицьким режимом. Зокрема поінформовано Митрополита про пляновану акцію зібрання фондів для посилення діяльности Секретаріяту СКВУ й на потреби переведення Конґресу, яку на терені Америки переводить УККА. Митрополит живо цікавився діяльністю СКВУ, виявляючи свою прихильність і зрозуміння для корисної праці нашого народу. Делеґація висловила Митрополитові подяку за ввічливі й доброзичливі зауваги та поради, а також за найменування представника Української Католицької Церкви в ЗСА до Церковної Комісії СКВУ в особі о.митрата Мирослава Харини, якого всі віровизнання одноголосно вибрали на голову тієї комісії. Делеґація заявила, що організоване громадянство є вдячне Митрополитові за його участь у нараді єпископату у Вінніпезі й за проголошення підготови до торжественного відзначення Тисячоліття Хрищення України.

Появилося перше видання КІУС на Канадсько-Українську тему

Едмонтон. (КІУС). — Старанням Канадського Інституту Українських Студій появилося перше англомовне видання цього Інституту на українсько-канадську тему у видавництві Альбертського університету. Праця Ф. Свиріпи п. з. „Ukrainian Canadians: A Survey of Their Portrayal in English-Language Works" розглядає розвиток української громади у канадському суспільстві.

Праця спершу розглядає найраніші статті й звіти, що обмежуються поверховними описами мальовничих, але дивних селян у кожухах. Авторам — байдужим англо-кельтам — залежало, щоб цю селянську масу якнайскоріше асимілювати в британоканадське життя.

У міжвоєнному періоді українці, захопившись поняттям „мозаїки'', підкреслювали свою спадщину. Після Другої світової війни авторами англомовних праць були передусім українські канадці.

У семидесятих роках канадськість визначено в рамках двомовности й багатокультурности. Це позначилося й на дослідах про українських канадців; вони стали більш витонченими і ця тематика стала повноцінною. Сьогодні — це визначена дисципліна у великій мірі завдяки повазі канадців для етнічної різноманітности.

Авторка розглядає різні праці в хронологічному порядку, напр. державні звіти, тези, повісті, журнальні статті і праці педагогів та церковних діячів, щоб показати розвиток важливих мотивів і їх натиск на інтерпретацію. Після війни розвиток українців у Канаді вивчався з погляду історії, соціології, демографії та філології, і це розглянено в праці. При кінці книжки є бібліографія використаних джерел, біографічні довідки про авторів (якщо відомо) і замітка про існуючі українсько-канадські бібліографії.

Авторка зробила ступні В. А. і М. А. з історичних наук в Альбертському університеті і тепер працює дослідницею в Канадському Інституті Українських Студій.

„Ukrainian Canadians: A Survey of Their Portrayal in English-Language Works" можна набути у Видавництві Альбертського університету: у твердій оправі 9.95 дол. ISBN 0-88864-050-1, у м'якій оправі 3.95 дол. ISBN 0-88864-022-6.

КИТАЙСЬКИЙ ВАТАЖОК ХВАЛИТЬ ПОЛІТИКУ ТІТА, ПРОДОВЖУЄ КРИТИКУ МОСКВИ

Београд, Югославія. — Ассосієйтед Пресс інформує, що голова китайської Комуністичної партії і прем'єр-міністер уряду Гуа Куо-фенг, приїхавши після 5-денної візити в Румунії до Югославії, продовжує критику політики Совєтського Союзу, використовуючи для цього 10-ту річницю інвазії військ Варшавського Пакту на Чехо-Словаччину в 1968 р., в часі якої був повалений уряд Александра Дубчека і знищені надії чехо-словацького населення на лібералізацію комуністичного режиму в їхній країні.

Помимо того, що Гуа не називав по імені Совєтського Союзу, але його вислови про „гегемоністів'' і „агресорів'', проти яких Югославія готова кожної хвилини виступити, якщо вони загрожуватимуть її незалежності, не залишали сумніву, про кого йде мова. Довгу промову з випадами проти СССР і хвальбою президента Тіта Гуа виголосив в часі парадної вечері, влаштованої в його честь югославським урядом та у якій взяли участь високі партійні діячі і запрошені закордонні дипломати. „Югославія є готова на всяку можливість, якщо вороги наважаться порушати її кордони'', — заявив китайський верховода. Очевидно, в Югославії є страх, що совєти можуть відновити тиск на непокірних юґославів, прихильників Тіта, особливо після його смерти, і намагатимуться повернути Югославію у совєтський табір, з якого вона вийшла в 1948 році, створивши свою відмінну форму керівництва державою, — кажуть численні політичні спостерігачі, — але покищо президент Тіто і члени його уряду здержуються від відкритих нападів на СССР, що було помітне також при привітанні китайського гостя, який задержиться в Югославії аж 9 днів. Тіто, наприклад, у своїй промові, виголошеній на цьому ж бенкеті, оминав критики не тільки Совєтського Союзу, але також будь-якої іншої великодержави, натомість похвально висловлювався про невтральні держави, непов'язані з жадними військовими й політичними бльоками, відмічуючи при тому їхній вклад у справу миру в світі. Тіто також закликав держави світу шанувати принцип невмішування у внутрішні справи інших держав, що противиться усім міжнародним договорам.

Гуа Куо-фенґ натомість не залишив ніякого сумніву, кого він має на увазі, говорячи про гегемоністів, які всіма силами намагаються розбити бльок невтральних держав, який перешкоджає їхнім плянам експансивної політики. Гуа при тому запевнив Югославію, що Китайська Народна Республіка дасть повну допомогу Югославії у її намаганні розбудувати і закріпити бльок невтральних держав, які є забороло́м проти агресивної політики гегемоністів.

Анґоля і Заір підписали договір приязні

Кіншаса, Заір. — Пресові агентства інформують, що відносини між Анґолею і Заїром значно покращали, а також припинилися сутички між прикордонниками від часу підписання договору приязні урядами обидвох антаґоністичних режимів з метою облегшити ситуацію у прикордонній смузі, яка в минулому все кінчалася зударом, а в травні ц. р. довела до інвазії катанґійських партизан на провінцію Шаба, у висліді чого загинуло понад 800 осіб, переважно цивілів, які були вбиті комуністичними партизанами, вишколеними в Анґолі при допомозі кубинських старшин. Президент Анґолі Аґостіно Нето і президент Заіру Мобуту Сесе Секо підписали в понеділок, 21-го серпня, спільну умову у люксусовому замку заірського президента. Нето прибув до Заіру з великою 97-членною делеґацією після 5-тижневих переговорів, які уможливили підписання згаданого договору. Політичні спостерігачі твердять однак, що причиною приспішеного договору між обидвома державами були економічні труднощі, які переживають Анґоля і Заір, та тиск урядів З'єднаних Стейтів Америки і деяких західньоевропейських країн. Газета „Гералд Трібюн" інформує, що Державний департамент ЗСА задержав 26-мільйонову доставу харчів до Заіру аж до часу, поки тамошній уряд не знайде спільної мови з сусідньої Анґолею і не врегулює прикордонних справ, які все були причиною конфліктів в минулому. Помимо того, що в Заірі панує оптимізм, деякі коментатори ставлять під сумнів мотиви комуністичного уряду Анґолі, яка перебуває під безпосереднім впливом СССР і Куби.

В Ірані загинуло 377 осіб, уряд обвинувачує ісламських марксистів за злочин

Тегран, Іран. — Пресові аґентства інформують, що з суботи на неділю, 19-го серпня ц. р. терористи, яких уряд називає „ісламськими марксистами", доконали масового вбивства людей, найстрашнішого, яке колинебудь сталося в модерній історії Ірану. Вони, замкнувши герметично усі виходи у великому театрі, облили його бензиною і підпалили у чотирьох кінцях. Абадан, місцевість, у якій трапився випадок, не переживала такого страхітливого видовища від часу свого існування, — пише американський кореспондент Еванс Джонсон з газети „Ди Нюз Ворлд". У висліді цього злочину 377 осіб загинули, чи краще згоріли в огні, не мігши видістатися на зовні, і тільки 10 осіб врятувались, але немає певности чи вони будуть жити, бо деякі з них тяжко попечені вогнем. Коли вогонь пробив собі отвір на даху театру, знутра було чути страшні крики загибаючих людей, яких вже не могли врятувати пожежники і частини національної ґвардії, які були покликані до рятункової акції. Речник міністерства внутрішніх справ іранського уряду заявив кореспондентам, що у висліді цього нечуваного злочину, якого допустилися вже не перший раз ісламські марксисти, а зглядно комуністи, які діють під цим прикриттям і використовують фанатичних мусулман, уряд буде змушений загострити контролю діяльности не тільки згаданої групи, але також усіх інших екстремістичних груп, які діють в Ірані.

10-ТА РІЧНИЦЯ ІНВАЗІЇ НА ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНУ ВИКЛИКАЛА ПРОТЕСТИ У СВІТІ

Лондон, Англія. — Пресові агенства інформують, що 10-та річниця інвазії військ Варшавського Пакту на Чехо-Словаччину в 1968 році викликала цілий ряд протестів, які проявлялися у формі численних демонстрацій у ряді країн Західнього світу, який у принципі засуджував брутальний спосіб придушення „Празької весни'' совєтськими танками.

В Женеві, Швайцарія, демонстранти окупували бюро совєтського Аерофлоту, протестуючи тим проти совєтської інвазії на Чехо-Словаччину, але коли наспіла поліція, речники Комітету солідарности з опозицією у східньоевропейських країнах наказали своїм прихильникам опустити будинок Аерофлоту без жадного спротиву.

В Анкарі, Туреччина, мала група про-китайсько настроєних лівих елементів також демонструвала перед будинком совєтського Аерофлоту, вибивши майже усі шиби у вікнах будинку.

У східньому Берліні сильна експльозія поважно пошкодила будинок чехословацького амбасадора в Східній Німеччині, але речник амбасади заявив опісля кореспондентам, що експльозію спричинив газ. Свідки однак заявляють, що вони бачили, як сильний вибух в будинку амбасадора висадив усі вікна, але досі не вдалося встановити, чи хтось в середині будинку загинув, чи був поранений і які інші знищення наступили в наслідок вибуху.

В Намурі, Бельгія, група юнаків обкидала камінням і саморобними бомбами поїзд-експрес, який йшов до Москви.

В Лондоні, Велика Британія, понад 4.000 осіб демонстрували не тільки проти інвазії в 1968 р., але також проти теперішньої окупації Чехо-Словаччини Совєтським Союзом. Демонстрацію влаштували молоді консервативні. Велика товпа демонстрантів вислухала на Трафальгар сквері запальної промови колишнього політичного в'язня совєтських „психушок'' Владіміра Буковського і сильно оплескувала звернення лідера опозиційної Консервативної партії Маргарети Татчер, яка перебуває тепер на відпочинку і не могла взяти особистої участи у цій протестній маніфестації. Пані Татчер у звекрненні заявляє, що інвазія на Чехо-Словаччину в 1968 році доконана Совєтським Союзом і військами Варшавського Пакту, показала цілому світові, яку загрозу несе для нього комунізм.

У Пекіні, Китайська Народна Республіка, місцеві власті влаштували симфонічний концерт слав'янської музики для відзначення 10-ої річниці інвазії, але цей концерт збойкотували дипломати східньоевропейських держав.

МекҐоверн закликає до збройної акції проти комуністичного уряду Камбоджі

Вашінґтон. — Демократичний сенатор Джордж МекҐоверн із Південної Дакоти, який в минулому гостро виступав проти вмішування ЗСА у В'єтнамську війну і в 1972-му році, як демократичний кандидат на президента ЗСА, закликав до негайного відтягнення американських військ з Індокитаю, у понеділок, 21-го серпня, здивував своїх колеґ у Сенаті та коментаторів закликом до створення міжнародної військової сили, під керівництвом Об'єднаних Націй, для повалення комуністичного уряду Камбоджі, щоб здержати народовбивство у тій азійській країні.

Під час переслухання урядових свідків Сенатською підкомісією для справ Індокитаю, сен. МекҐоверн порівняв комуністичний терор у Камбоджі до винищення жидів нацистським режимом Адольфа Гітлера і питав чи світ має „спокійно приглядатися цьому народовбивству, чи зорганізувати військову силу і покласти йому край?'' МекҐоверн підкреслив, що не пропонує, щоб ЗСА самочинно посилали війська до Камбоджі, але вважає, що це повинні зробити Об'єднані Нації.

Згідно з твердженням втікачів із Камбоджі та звідомленнями розвідок країн вільного світу, комуністичні власті тієї азійської країни від 1975-го року, тобто від окупації Камбоджі комуністичними партизанами „Хмер Руж", спричинили загибель 1.2 мільйона осіб із 8-мільйонового населення.

Речники Державного департаменту, відповідаючи МекҐовернові, висловили опінію, що було б важко збройною силою повалити режим Камбоджі, бо тією комуністичною країною править 9 мало відомих лідерів у столиці Пномпен, які спирають свою владу на провідників по селах країни. Отже, щоб завоювати Камбоджу, треба було б захопити майже кожне село. Центр влади не находиться більше в Пномпені, бо „Хмер Руж" перевели примусову масову евакуацію населення всіх міст, так що у столиці тепер живе тільки біля 25,000 осіб.

Сен. МекҐоверн признав, що було б важко міжнародній військовій силі повалити режим „Хмер Руж", але вважає, що населення Камбоджі напевно не стало б в обороні комуністичного режиму, який веде народовбивчу політику.

Ізраїль помстився за напад палестинських партизанів

Бейрут/Лондон. — У неділю, 20-го серпня, кілька годин після того, як в Лондоні палестинські партизани, члени Народного Фронту за Визволення Палестини, напали на автобус ізраїльської летунської лінії „Ел Ал", вбили одну стюардесу і поранили 9 інших осіб, ізраїльські військові літаки збомбили кілька таборів палестинських арабів біля Бейруту, Ливан. Палестинці очікували налету, бо тільки з'явилися ізраїльські літаки, зразу почали стріляти протилетунські гармати. Ізраїльські власті заявили, що збомбили табори палестинських партизанів, а натомість палестинці твердять, що під час налетів згинуло багато цивільних особ.

Щодо нападу в Лондоні, то британські поліційні чинники пошукували за двома арабами, які обстріляли ізраїльський автобус із кулеметів і кинули кілька бомб, а відтак втекли. Крім ізраїльської стюардеси згинув теж один палестинець, який висадив себе бомбою, щоб не попасти в руки поліції.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Совєтська ,,демократія"

Київська газета ,,Радянська Україна'' помістила у числі з 19-го липня ц. р. коротку статтю старшого співробітника Інституту держави і права АН УССР, кандидата юридичних наук В. Сіренка, на тему ,,Право на критику''. Стаття говорить про те, як то Комуністична партія Совєтського Союзу на всьому протязі ,,соціялістичного будівництва'' приділяє багато уваги розвиткові критики і самокритики, бо, мовляв, ,,марксистсько-ленінські положення про критику втілені в Програмі і Статуті КПСС, де розвиток критики і самокритики розглядається як право й обов'язок кожного комуніста''.

Для підкріплення своїх тез Сіренко покликається на XXУ з'їзд КПСС і на ,,самого'' генерального секретаря ЦК КПСС й голову Президії Верховної Ради СССР Леоніда І. Брежньнєва, який у своїй книжці ,,Відродження'' стверджує, що ,,партія, як авангард радянського народу, вимагає від керівників, від усіх радянських людей правильно сприймати і по-діловому відповідати на критику''. Там же, тобто у книжці Брежнєва, говориться, що ,,кожний виявлений факт переслідування за критику повинен діставати не тільки партійну і громадську, але у потрібних випадках також юридичну оцінку, бо тільки за таких умов можна вважати, що дане конституційне положення буде жити, діяти і працювати в ім'я соціялістичної демократії і комуністичного будівництва''.

Сіренко далі мовить, що ці послідовні й принципові ,,установки'' Комуністичної партії давно стали складовою частиною ,,демократії суспільства розвинутого соціялізму''. Тому, згідно з його роздумуванням і тлумаченням совєтського права, в СССР існує право на критику і це право знайшло навіть втілення у новій совєтській конституції. У статті 49-ій конституції СССР записано, що ,,переслідування за критику забороняється'', а осіб, які переслідують за критику, притягається до відповідальности. Проте, вже кілька рядків дальше Сіренко каже, що ,,критерієм критики повинні бути положення марксо-ленінського вчення і соціялістична законність'', але конституційне право на критику виключає право пропаганди ворожих соціялізмові поглядів, право виступати проти політичного курсу партії і совєтської держави''. Немов насміхаючись з власної ,,законности'', Сіренко повторює за Брежнєвим, що західні критики нової конституції СССР очікували, що совєтська держава надасть ,,право'' своїм громадянам боротися проти ,,радянської держави, проти соціялізму'', що було б ,,на радість'' імперіялізмові. ,,Радянський народ ніколи не піде назустріч таким побажанням". Отже, як кажуть американці: now you see, and now you don't! Критикувати можна, але спробуй!

Це усі знають і про це Сіренкові не треба було й писати. В Декляраціі Української Громадської Групи Сприяння Виконанню Гельсінкських Угод, підписаної Бердником, Григоренком, Кандибою, Лук'яненком, Мешко, Матусевичем, Мариновичем, Руденком, Строкатою і Тихим, виразно й недвозначно про це пишеться, що українцям, наприклад, протягом десятиліть втокмачували в голови, що в СССР не існує жадне ,,національне питання'', що лише закляті вороги совєтської держави здатні думати про відокремлення України від Росії. Але молоді люди, які вивчали совєтське право, не погоджувались з тією думкою, бо вони у совєтській конституції і у кримінальному кодексі ніде не знайшли статті, яка каже, що агітація за відокремлення від Росії карається законом. Вони, а в першу чергу молоді правники Левко Лук'яненко і Іван Кандиба, які спочатку щиро вірили в ретельно вивчене ними совєтське право і у ,,право на критику'', висловили свою думку до цієї справи, за що комуно-московські імперіялісти покарали першого карою смерти, замінивши опісля вирок 15-ма роками каторги, а другого довголітнім позбавленням волі. За спробу вислову своєї думки засуджено і вислано до таборів смерти сотні, а може тисячі українських інтелектуалістів, членів так званих Гельсінкських Груп, борців за національну і людську свободу, а Сіренко в обличчі цього наявного ґеноциду покликається на 49-ту статтю совєтської конституції, совєтську ,,демократичну систему'' і право совєтських громадян на критику. Совєтська забріханість справді не має меж.

Степан Женецький

МОСКВА ВИБРАЛА КОНФРОНТАЦІЮ

2

На початку свого урядування президент Картер виявив прихильне ставлення до справи людських прав. Але його зацікавлення тими правами було не більше, аніж ставлення недільного проповідника до великої політики. Якщо ж справа людських прав прибирала гострішого характеру, Картер почав зменшувати своє зацікавлення ними. Але суд над Щаранським і Гінзбурґом повинен нарешті переконати президента Картера, якою делікатною і вразливою є для Москви справа людських прав. Тут криється велика нагода для американського провідника, який розуміє мистецтво стратегії і дипломатії. А тиск за здійснення людських прав може раз сильнішати, а раз слабшати, за допомогою чого можна вимусити на Москві співпрацю в інших ділянках.

Автор передовиці в ,,Ди Ню Лідер'' пише, що треба сумніватися, чи Картер знає, як використати справу людських прав, як важіль у відносинах з Совєтським Союзом. В нього є занепокоююча схильність до говорення, замість діяння, немов би пресові конференції могли заступити делікатну дипломатію.

Та, не зважаючи на все це, кремлівські верховоди повинні були взяти до уваги пересторогу президента Картера в Аннаполісі. Навіть якщо американський президент не є вповні рішучим для ведення конфронтації, зате американський народ скорим темпом до цього психологічно приготовляється. Американці щораз більше переконуються, що кремлівські володарі, замість кооперації, — йдуть радше на конфронтацію. Якщо президент Картер не є рішений на цей виклик, то Конґрес готовий допомогти йому рішитися на цей крок. А коли б і це не допомогло, то справа американсько-совєтських відносин може стати одною з головних питань у президентських виборах у 1980 році.

Кремлівські диктатори правдоподібно добре вирахували, що саме тепер вони можуть розправитися з борцями за людські права та що протести в Америці скоро затихнуть, як це сталося із давленням мадярського повстання в 1956 році та окупацією Чехо-Словаччини в 1968 році. Але тут є різниця. Американський народ і Конгрес зачинають бути свідомими з приводу надмірної розбудови совєтської атомової і звичайної мілітарної сили. Вони дуже стурбовані експансією совєтських впливів в Афганістані, Африці і Ємані. Стає ясним, що Москва старається загрозити шляхам, якими проходить нафта на Захід. В Америці все ще проходить дискусія, якою повинна бути американська відповідь на ці агресивні кроки Москви. Затиск людських прав у Совєтському Союзі скріплює позицію тих сил в Америці, які є за конфронтацією з Москвою.

У своїй промові в Аннаполісі президент Картер вірно висловив поставу американського народу, як рівнож його уряду: ,,переконати Совєтський Союз про користі із співіснування і про великі шкоди агресивної поведінки''. Він рівнож докладно очеркнув поставу Совєтського Союзу до політики детанту, яка для Москви означає ,,продовжування агресивної боротьби для політичних корестей і збільшення своїх впливів різними способами''.

Аґресивне поступовання Москви в Африці, в ділянці збровння та відносно людських прав переходять всі межі можливостей, що є сприємливі для американського народу в категорії ,,компетиції''. Москва повинна взяти до уваги американську пресу, публічну опінію і Конґрес під час останніх судів над дисидентами, як передсмак того, чого вона може очікувати, як там намагатимуться виявляти сталінізм й імперіялізм. Стримання продажу технології, це тільки початок. Білий Дім може поробити негайні кроки, щоб встановити тіснішу контролю над продажем збіжжя Совєтському Союзові, замість залишити це для Департаменту агрикультури. В майбутньому продаж надвишкової квоти пшениці кукурудзи повинна залежати частково від того, що Москва робить у світі.

Є ще й інші міри, які Америка може прийняти. Американці можуть обмежити число американських пристаней, з яких можуть користати совєтські кораблі. Америка може допровадити до американсько-европейського порозуміння, щоб здержати продаж готових фабрик і технологічного знання Москові і продавати їй тільки готові продукти. Поза економічною ділянкою Америка може обмежити число совєтських дипломатів, торговельних і інших місій до такого самого числа, як його має Америка в Совєтському Союзі. Можна заперестати, або зменшити культурний і науковий обмін, високопростірну співпрацю тощо. Деякі з тих акцій можуть видаватися зарізкі, але їх можна буде перевести, якщо кремлівські верховоди продовжуватимуть своїми акціями провокувати Америку.

Якщо в наслідок московських агресивних дій не дійде до заключення угоди про зменшення розбудови атомової зброї (САЛТ 2) і почнуться наново збросневі перегони, чи, як совєти кажуть, зброєнева гонка, якщо політика детанту припиниться і наново розгориться ідеологічна, значить холодна війна, якщо Америка змобілізує всі свої економічні засоби на повні змагання з Совєтським Союзом, то Америка, цілком певно, переможе. Американська економічна продукція є два рази вища, як Совєтського Союзу. Америка має можливість примусити Совєтський Союз до зброєневих перегонів, значить до великих видатків, які спричинять брак товарів щоденного вжитку та недостачу харчів у Совєтському Союзі, що може мати непередбачливі наслідки на поставу підсовєтського населення.

Автор згаданої редакційної статті пише, що надходячі місяці покажуть, чи кремлівські ватажки схочуть пристосувати свої зовнішні і внутрішні дії так, щоб наново поправити свої взаємини з Америкою. Якщо вони не пристосуються ні до вчорашньої американської політики ,,моркви'', тобто політики ,,детанту'', ані до американської політики ,,бука'', тобто твердішої політики — тоді Америка буде остаточно змушена залишити політику ,,кооперації'', а перейти до ,,конфронтації''.

[Кінець]

Богдан Цимбалістий

ПАРТІЇ І ПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІЯСПОРИ

(Дискусійне)

2

2. Деякі наші організації, не бувши партіями, переводять окремі політичні акції, отож ведуть політичну діяльність у вужчому сенсі слова. Нагадаймо ,,Вашінґтонські Дні" коли кільканадесят американських конгресменів і сенаторів прибуло на прийняття, що були організовані Українським Народним Союзом. Політичною діяльністю займається УККА і Комітет Українців Канади. Зокрема КУК має вплив і з ним рахується канадський уряд. Його інтервенції в справі становища Церкви в Україні, чи політичних в'язнів, чи в будь-якій іншій українській справі є успішніші ніж були б інтервенції усіх наших, навіть об'єднаних партій. Нагадаймо далі, що Л. Плюща звільнено завдяки старанням Міжнародного Товариства Математиків, д-ра Штерна завдяки заходам тисячів лікарів. Все це доводить, що різні організації, не бувши партіями, займаються часто акціями, що є політичними. Це буває всюди в світі. Абдикацію бельгійського короля Леопольда ІІ-го в 1951 р. вимогли комбатантські організації і профспілки. Вони проголосили загальний страйк і зорганізували вуличні демонстрації, у висліді чого все життя Бельгії було спаралізоване. Християнсько-демократична партія, що була при владі, мусіла уступити. Відомо, американські жиди мають великий вплив на політику американського уряду зокрема щодо Близького Сходу. Вони однак не виступають в імені якихось філій ізраїльських партій (Лікуд, Лейбор чи інших) але в імені релігійних, наукових, громадських організацій американських жидів. Через це з ними рахуються. Отож, робиться політики й без партій.

3. Окрему форму політичної діяльности становлять комітети, творені для здійснення поодиноких, конкретних цілей. Американці творять комітети для вибору такого чи іншого кандидата на конгресмена, сенатора чи президента, та безліч інших подібних ,,ад гок" комітетів. Американські жиди мають комітет оборони совєтського жидівства, оборони Щаранського і т.п. Українська молодь, вихована в Америці чи Канаді, поступає подібно. У нас існує Комітет оборони совєтських політичних в'язнів в Ню Йорку, Комітет Мороза у Філядельфії та інших містах, Гельсінкська група у Вашінґтоні і наприклад, члени філядельфійського Комітету оборони Мороза вислали тисячі листів, сотні телеграм до сенаторів, конґресменів, президента ЗСА, Папи, преси. Члени Комітету кількакратно їздили до Вашінґтону, особисто відвідували американських законодавців і політиків. У висліді кільканадцять резолюцій в справі Мороза було внесено в Конґресі, зорганізовано збірні листи до Брежнєва, підписані кільканадцятьма конгресменами і сенаторами. Додаймо десятки статтей в місцевій пресі про діяльність Комітету, як теж згадки на телебаченні. Представники Гельсінкської групи у Вашінґтоні мали довшу розмову з А. Ґолдберґом, американським делеґатом на Београдській конференції.

Подібні акції ведеться в інших країнах, де живуть українці. Протестаційну акцію проти ставлення пам'ятника Шевченкові у Парижі совєтською амбасадою, включно з листами до президента Франції та особистою інтервенцією в посадника міста, була ведена не нашими партіями, але Українським Центральним Громадським Комітетом, Академічним Товариством, Студентською Громадою і ін. Все це є форми політичної діяльности.

У порівнянні з такою конкретною і досить успішною активністю різних наших комітетів, КУК-у чи УККА, чим можуть похвалитися наші поодинокі партії, яку то спеціяльну діяльність вони ведуть, що ніхто про неї не знає?

На маргінесі дозволимо собі зробити тут одну завваґу. Деякі наші публіцисти відрізнюють ,,політичний сектор", ,,політичний світ" чи ,,політикум" від ,,громадського". (На нашу думку, краще було б говорити ,,громадянського", що відповідало б англійському ,,сивік". ,,Громадський" це те саме, що колективний чи загальний у таких висловах, як громадська думка, громадська власність і п.). Отож, розрізнення між політичним і громадянським секторами видається нам недоречним. Перш за все поняття ,,громадянин'', ,,громадянство" є політичними поняттями. Крім того, як це було ілюстровано раніше, наші так звані громадянські організації виконують часто політичну функцію. Трохи дивно звучить, коли з одного боку говориться, що вся наша повоєнна еміграція є політичною, а з другого підкреслюється, що серед тієї політичної еміграції більшість людей не належать до політичного світу. Автори, що такі розрізнення роблять, мають на увазі наш ,,партійний сектор" і тих, що є поза партіями. Так і треба би писати. Тоді розрізнення партійної політичної роботи під непартійної, політичної роботи є сенсовним.

4. Вкінці, політичною діяльністю можуть займатися окремо створені політичні організації, які однак не є партіями. Не є вони партіями тільки тому, що не висувають своїх кандидатів ані претенсій на політичну владу. Серед американців є рух ,,Камон Коз" (Common Cause) створений Джоном Ґарденом, бувш. членом ам. уряду. Члени цього руху стараються впливати на рішення Конґресу через громадську думку, та інтервенцію в поодиноких сенаторів і конґресменів.

(Продовження буде)

Володимир Барагура

ШЛЯХАМИ МИКЛУХИ-МАКЛАЯ

Дмитро Чуб ,,З новогвінейських вражень'' (,,На слідах Миклухи-Маклая''). В-во ,,Ластівка'', Мелборн, Австралія, 1977, стр. 128. Обкладинка Пилипа Вакуленка. 45 світлин, в тому частина оригінальних, інші роботи І.Святківського.

Хоч наша мандрівно-мемуарна література має давню традицію й своїм початком сягає княжих часів (Данило Паломник), то вона небагата. Склалися на те історично-політичні умови, які не давали нашим людям змоги мандрувати у відлеглі країни. А втім, і не всі наші подорожани мали бажання чи талант подати свої спостереження і враження в формі наукового опису, мемуарів, чи художнього репортажу.

Тому кожну появу з тієї ділянки, зокрема екзотику (тут варто згадати першу українську мандрівницю Софію Яблонську (1907-1971), яка подорожувала по Далекому Сході й екзотичних країнах та залишила низку художніх репортажів) треба привітати. Таким описом у художньо-репортажному стилі є книжка Дмитра Чуба ,,З новогвінейських вражень''. Автор дав їй піднаголовок ,,На слідах Миклухи-Маклая''. Це має своє умотивування, бо поштовхом, який спонукав автора відбути цікаву й приємну, але обтяжливу поїздку до Папуа Нової Ґвінеї, був наш земляк, нащадок запорожців Микола Миклуха-Маклай (1846-1888), який перший раз причалив до берегів Нової Ґвінеї в 1871 р., а потім кількакратно повертався туди, робив наукові досліди з ділянок географії, топографії, демографії, соціо-економіки, антропології, етнографії, фолкльору, ширив серед тубільців европейську культуру й ставав в обороні їхніх людських прав.

Д. Чуб, познайомившися зі щоденником Миклухи-Маклая ,,Серед дикунів Нової Ґвінеї, перекладеним майстром нашого подорожньо-репортажного жанру Борисом Антоновичем-Давиденком, вирішив відвідати цю країну, яка носить тепер назву Папуа Н. Ґвінея й стала нещодавно самостійною державою в орбіті австралійських впливів. Цю свою мрію Д. Чуб здійснив в липні 1976 р. в товаристві мистця й автора Пилипа Вакуленка й лікаря д-ра Тараса Яськевича.

Мимо значних труднощів Д. Чуб зумів підшукати провідника, який завів його до місцевостей, де проживав і діяв наш козацький земляк, зокрема до Ґараґасу, де стояла його хатина й де була база його праці. Тут Д. Чуб познайомився з правнуком папуаського приятеля Миклухи-Маклая Туї Камою Ґейбом, що є тепер старостою села Бонґу. Від місцевого населення Д. Чуб зібрав багато фактичного інформаційного матеріялу, подробиць, анекдотів і епізодів, що стосуються життя і діяльности нашого екзотичного мандрівця, в пам'ять якого місцеве населення влаштувало величаві святкування в 1971 р.

Хоч поштовхом і головною ціллю подорожі Д. Чуба було побувати в місцевостях, зв'язаних з іменем Миклухи-Маклая, то автор ,,Вражень'' багато місця присвятив описові країни Папуа й її мешканців. Можливості познайомитися з Н. Ґвінеєю й її пожильцями були обмежені пляном туристичного бюра, яке організувало подорож. Туристи могли звидіти лише деякі частини

(Продовження на стор. 3-ій)

Богдан Остап'юк

ВКЛАД УКРАЇНСЬКИХ ВЧЕНИХ ТА МИСТЦІВ У ДОРІБОК ЯГАЙЛОНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

5

Перша зустріч з поетом на вул. Сенаторській 19/2-ий поверх зробила на мене незвичайно миле враження. Його висока постать, з незамітно взад відхиленою головою, догори чесане та сріблом притрушене волосся, високе чоло, голубі очі, усміхнене обличчя, оксамитно-м'який голос, — все те вказувало на високу, аристократичну культуру поета. Його незвичайно скромний, щиросердечний спосіб у поведінці з другими, зроджував у кожного, хто лише мав змогу його пізнати, велику любов та пошану до його особи.

Дім Лепких був завжди відкритий не лише для мистців, науковців, знатних людей, але також для студентів, селян,які приїздили до нього аж з далекої Волині, щоб особисто полякувати йому за монументальний твір ,,Мазепу''. Його дім (на жаль, не власний) був неначе оазою, українським островом серед польського моря, був тим шматком України, де кожен забував про те, що це старинна польська столиця...

На виклади Лепкого, які відбувались від 1-ої до 2-ої год. по полудні на другому поверсі ,,Колеґіюм Новум'' заля викладів ч. 32, ходило багато наших студентів навіть з інших факультетів, в тому числі і автор цих рядків. Я затямив деякі назвища студентів, які студіювали в Лепкого українську літературу, а саме: сл. п. Юліян Геник-Березовський, Євген Гуцал, Андриїшин, Дарія Брикович (замужня Горняткевич), Рабій, Карпинець, Михайло Бажанський, Богдан Кабарівський, Мирослав Стокроцький та інші, назвища який призабув. Було теж кількоро студентів поляків.В моєму альбомі збереглася світлина Лепкого, яку я зробив під час викладу в листопаді 1928 року. І хоч вона під технічним оглядом не була дуже вдатна (в той час падав дощ, було слабе освітлення), але як документ-пам'ятка має вартість. Після закінчення викладів і семінара Лепкий завжди відвідував свого хворого приятеля Владислава Оркана, який жив недалеко університету. Щойно після цього повертав домів, дуже часто в товаристві студентів, які його супроваджали. Звичайно професор запрошував їх на чай чи підвечірок.

У Лепких ніколи не бракувало ,,гостей'', і треба подивляти незвичайну працьовитість поета, який після довгих висиджувань з гістьми пізно вночі знаходив ще час для своєї поетичної творчости. Часто зустрічав я в домі Лепких таких наших мистців, науковців як проф. Дам'ян Горняткевич з дружиною Дарією, д-р Мирон Лятишевський, проф. Сергій Литвиненко з дружиною Надією, Юліян Геник-Березовський, його брат медик Ярослав, маляр Андрій Лепкий з дружиною Олею (не були споріднені з Лепким) сл. п. проф. Роман Брикович, Богдан Кабарівський, мій шкільний товариш Володимир Постригач, гарні вірші якого любив слухати Лепкий, та інші. Під час таких зустрічей поет, покурюючи люльку, розказував свої спогади з давньо-минулого, коли у вітальні налягав сумерк, і коли кожний із присутніх не бачив поета, лише чув його голос. Тоді в нас відпочивав зір і ми, неначе в молитовному скупченні, слухали казку його життя.

Не раз, бувало, ролі мінялися, і поет оповідач ставав слухачем. З великою приємністю та насолодою любив поет і всі ми слухати рецитації небіжчика Юліяна Березовського, який прекрасно рецитував Федьковича ,,Довбуша'' або новелі Стефаника. Його глибокий баритоновий голос, дикція, модуляція полонили всіх нас. Він був, з ласки Божої, справжнім мистцем слова. На жаль, відійшов від нас у повному розквіті свого життя. Часом зміняв Юліяна його брат Ярослав, який прекрасно співав героїчним тенором при супроводі фортепіяна дочки поета ,,Синю чічку'' М. Гайворонського або ,,Гетьмани'' Д. Січинського. Ці мистецькі вечори, які ми пережили в домі поета, залишилися назавжди в нашій пам'яті.

Про щиру та незвичайну товариськість поета у відношенні до нас, студентів, свідчать деякі приклади. Одного разу після викладів звернувся професор до мене: ,,п. Богдане, може у вас є що закурити, бо я забув дома свій тютюн''. Очевидно, я з приємністю почастував його своїм студентським ,,тютюнцем'', а він, набивши свою люльку, запропонував мені: ,,знаєте, я трохи голоден і маю апетит на ,,баранячі флячки'', маєте охоту спробувати? Прошу, ходіть зі мною''. Професор запровадив мене до ,,Гавелки'', добре відомого в той час краківського ресторану. При цьому я спробував не лише ,,флячки'', але й чарку ,,крупніка''... Ці два приклади свідчать про його скромність та щиросердечне відношення до нас, студентів, які його поважали, любили та вважали його своїм духовим батьком!

Дізнавшись про те, що я є фотоаматором, професор просив мене зробити йому копію з його родинних неґативів-клішів, що я радо виконав. При цій нагоді я попросив одну копію його світлини, яку він з дедикацією мені подарував. Для роблення копій я вживав тоді т. зв. денного паперу (насвітлювання неґативів до сонця), який тоді був у моді, але після 50-ти років час зробив своє: знімок поета зблiднув, зате письмо збереглося дуже добре. Одного разу, коли розмова в домі поета зійшла на тему ,,Слова о Полку Ігоревім'', Лепкий приніс зі своєї бібліотеки незвичайно люксусово оправлену книжку. Був це німецький переклад: ,,Дас Іґорлід''. При тому він звернув увагу на добір спеціяльних артистичних паперів до ілюстрації. Кожна ілюстрація мала окремий рід паперу! Коли ми діждемося такого видання, з сумом зауважив поет?...

В моїй пам'яті залишився один незабутній образ: поет при творчій праці у своєму кабінеті. В той час писав він другу частину своєї ,,Полтави''. Крізь відхилені двері з вітальні бачив я поета, як він, опершись об фотель, покурюючи свою улюблену люльку (з якою ніколи не розстався), потонув у задумі. Перед ним на ,,бюрку'' лежав рукопис, а побіч багато різних книжок, історичних матеріялів тощо. (Варто згадати, що Лепкий користувався у своїй праці різними історичними матеріялами, зокрема про Україну, яких було чимало в Ягайлонській бібліотеці та в музеях Чарторийських і Чапських). На плечах поета сидів улюблений кіт панства Лепких ,,Бурко'', що лестився довкола його шиї. Смеркало. Крізь вікна у вечірній імлі майорів над Вислою недалекий Вавель. І яка дивна іронія долі! Поет, оцей добровільний скиталець, що більшу частину свого життя прожив у стариннім польськім місті, саме тут закінчував свій найбільший прозаїчний твір — тетралогію ,,Мазепа''. Дивлячись часто на Вавель, він на крилах гадки злітав в далеку Україну, в Батурин і Полтаву.

x x
x

Автор цих рядків свідомий того, що це надто велика тема і в часописній статті годі як слід насвітлити ті події, які відбулися в цьому старинному польському місті з участю українських вчених, мистців кілька віків чи кільканадесять років тому. Але це може послужити стимулом чи заохотою для наших науковців написати в майбутньому ширше на основі джерельних матеріялів, які там напевно залишились, або більшу основну працю про ці події.

Джерела:

1. Український календар, Варинва 1975. Українське суспільно-культурне Т-во в Польщі Антін Верба: Вклад українців у культурний дорібок Польщі, ст. 256-264.
2. Український календар, Варшава 1964 (УСКТ), О. Волинець: 600 літ Краківського університету, ст. 50-53.
3. ,,Наша культура''. Літературний та популярно-науковий журнал. Варшава, січень 1971. Про пам'ятки староукраїнського малярства (розмова з проф. Григорієм Логвином). Розмовляв Михайло Лесів, ст. 3-5.
4. ,,Ілюстровані вісті'', Краків, січень 1941. С. Львівський: О. Новаківський, ст. 5-8.
5. ,,Наша культура''. Варшава, жовтень 1963, О. М.: Наталка Мілян, ст. 3.
6. Володимир Кубійович: ,,Мені 70''. Париж-Мюнхен, 1970, ст. 24-26.
7. Володимир Кубійович: ,,Українці в Генеральній Губернії 1939-1941''. Чікаго, 1975. Видавництво М. Денисюка. Згадки про Б. Лепкого, Івана Зілинського,

(Продовження на стор. 3-ій)

Кубинські в'язні переводять голодовий протест

Ню Йорк/Гавана. — Пресові агентства інформують, що біля 2,000 в'язнів у тюрмах комуністичної Куби від 27-го липня ведуть голодівку-протест проти жахливих умовин у тих тюрмах, як теж тому, що деякі колеги-в'язні зникли без жадного сліду.

Покликаючись на кубинські організації за кордоном, які ворожо наставлені до комуністичного режиму Фіделя Кастра, пресові агентства повідомили, що голодівка-протест проходить у в'язницях Гавани, Боніято та Ляс Тапіядас, зокрема в останній, де в'язнів держать у малих клітках, що їм дуже важко навіть поворухнутися.

Щодо в'язнів, які зникли без жадного сліду, то це тепер трапляється щораз частіше. Недавно зникли Антоніо Лямас де ля Торре, колишній капітан у армії Фіделя Кастра, д-р Альберто Фібля Ґонзалес, лікар, який критикував діяльність комуністичного режиму, і письменник Ернесто Діяз Родріґез.

В Індії загинуло від повені 550 осіб

Ню Делі, Індія. — Французьке пресове аґентство інформує, що в багатьох провінціях Індії, а зокрема у східній і північній частині країни, почалися, в наслідок довготриваючого дощу і гураґанів, страшні повені, від яких досі загинуло понад 550 осіб, а багато пропало без вістей і за ними розпочали розшуки військови човни, які були змобілізовані урядом для рятункової акції. У західній Бенґалії понад 600.000 осіб опинились в оточенні води, тобто перебувають в повній ізоляції від суші. Федеральний уряд розпочав рятункову акцію на широку скалю, але загально сподіваються, що сотні осіб всеодно загинуть, якщо вода піднесеться. В міжчасі надходять чутки про випадки смерти з інших провінцій, також загрожених водою. В минулому році від подібних повенів і гураґанів загинуло в Індії понад 2.000 осіб.

МОЯ СЕРДЕЧНА ПОДЯКА

Отцим почуваюся до милого обов'язку зложити мою щиро-сердечну подяку всім Тим, які відвідували мене в шпиталі „Парк-Рідж" в часі моєї несподіваної тяжкої недуги. За першу найважнішу лікарську поміч моєму п. докторові Т. Артимовичеві й його фаховій медсестрі п. Калверт, лікарям-спеціялістам серця і крови: д-рові Джералдові Раянові й д-рові Кент Дейвідсонові, Всеч. о. пароховї В. Осташеві й Всеч. о. заступникові, за сповідь і часті відвідини мене в шпиталі й щирі слова розради в часі моїх тяжких терпінь і болю. Складаю сердечну подяку всім тим — за квіти, дарунки, картки й телефонічні поздоровлення. Сердечно дякую П-ву В. Д. Тарнавським, за відступлення дня-неділю на Службу Божу, за моє здоров'я, молитви і свічки ВП. Паням-Членкиням ООЧСУ, за Службу Божу, за моє здоров'я й відвідини, п-тву: Озарукам, А. Буцєрка, М. Л. Шавранським, М. К. Федорукам, В. Я. Зелезам, М. Мойсей, М. Т. Белеям, Марійці Тимчишин, за молитви і свічки, М. Кучма, Т. Н. Бабюкам, С. Ващук, проф. Омецінським, Литвинцям, Л. Ю. Кушнірам, п. Галюсі Стецюк і проф. Пасіці, всім Членам церковного хору за приємний дарунок, який вручили пані: М. Холєвчук і О. Костюк. Сердечно дякую всім Парафіянам церкви св. Богоявлення, за їхні щирі молитви на Службі Божій за моє здоров'я. Хай Мати Божа окриє Вас усіх Своїм Омофором і Господь благословить Вас здоров'ям!

Ваші приязні відвідини, картки й телефонічні побажання, це був для мене в дуже тяжких терпіннях і болях — як подув весняного вітру з любої нашої Батьківщини-України, за якою дуже тужу.

Вдячна Вам — ІВАННА ТЕРЛЕЦЬКА

Рочестер, 18 серпня 1978 р.

П. С.

Рівнож сердечно дякую моїй найкращій подрузі — вчительці Наді Будзіцькій у Філядельфії за молитви, свічки й щирі поздоровлення. — П. Добродійці Бундзяк, п-ву Дорі й Іванові Кульчицьким в Кергонксоні, Н. Й.

З нагоди фортепіянового речиталю Тані Бабенко і Наді Гнат

Надя Гнат

Таня Бабенко

Відділ Українського Музичного Інституту в Ірвінгтоні, Н. Дж., втрачає цього літа дві визначні учениці — Таню Бабенко й Надю Гнат, які закінчили середню школу і залишають наше містечко для дальших студій в коледжах.

Таня Бабенко закінчила в УМІ повні студії і після вищих курсів навчання складає тепер свій дипломовий іспит, а Надя Гнат, як абсольвентка чотирьох середніх курсів, одержить „грамоту".

Могти складати дипломовий іспит — це неабияке досягнення, бо час навчання в УМІ триває найменше 10 років, і цей іспит вимагає програми самостійного речиталю, де були б заступлені твори концертового репертуару композиторів всіх головних музичних стилів. Тому то на сотні наших учнів доходять до дипломового іспиту лише одиниці.

Не самі таланти творять число наших абсольвентів, а твердо працюючі таланти, які відзначаються ще й солідністю, витривалістю і завзяттям, і які розуміють бодай до деякої міри сенс музичних студій та цінять їх безпосередність і посередні користі, а не трактують їх, як тільки накладений на них важкий, зайвий обов'язок.

На Таню Бабенко ми глядимо сьогодні ще й з винятковим подивом і признанням, бо впарі з її музичними студіями протягом 8 років розгравалась в її домі родинна трагедія. Невилікувальна і довготривала хвороба її батька і втрата його не зламали пильности і обов'язковости Тані в навчанні. В час найбільше розпучливих її переживань, вона витривала на пості визначної учениці в своїй середній школі і в УМІ. Висилана в 1972 р. на стейтові фортепіянові конкурси музичної організації МЕА (Мюзік Едюкейторс Ассосієйшен оф Ню Джерзі), вона здобула двічі друге і тричі перше місце. Найбільшим її успіхом в тих конкурсах було досягнення першого місця у виконанні довгої і віртуозної частини фортепіянового концерту д-моль МекДавела. Цим твором Таня закінчувала програму ювілейного концерту американських композиторів, що його влаштувала згадана організація для переможців конкурсу в 200-річчя ЗСА.

Талановита і працьовита Таня, відома із своїх досягнень серед американських учителів музики, а серед українців із репрезентативних концертів УМІ та громадських імпрез, в яких вона була солісткою, — незвичайно і невдавано скромна й безпретенсійна, тому кожному мила.

Таня Бабенко є член 25-го Відділу УНСоюзу.

Надя Гнат почала вивчати музику на 11-му році життя, але дуже швидко доганяла своїми здібностями і працею більше заавансованих від себе колеґ. Вона здобула у згаданих конкурсах двічі перше місце і також звернула на себе увагу учителів музики в Ірвінгтонській середній школі, де стала дуже придатною в імпрезах цієї школи, як солістка і акомпаньяторка. Особливе признання належиться їй за популяризування в цій школі фортепіянових творів українських композиторів, які будили живе заінтересування так учителів, як і студентів.

Надя закінчила гайскул, як перша в музиці і її нагороджено, як нікого досі, імпозантною „золотою грамотою" та грошовим подарунком від учителів для дальших музичних студій в сумі 200 дол. Одначе, куди важливішою за ці подарунки була постійна моральна підтримка учителів цієї середньої школи, і це саме найбільше стимулювало Надю вибрати музику, як головний предмет в коледжі.

Як фінал своєї праці в УМІ Таня і Надя підготовляли цього літа програму свого спільного фортепіянового речиталю, що відбудеться 25-го цього місяця в Ірвінгтоні.

Цього роду рідкісна музична імпреза повинна б найти моральну підтримку нашого громадянства, а зокрема зацікавити молодь, товаришів наших абсольвенток. Хай же щира і тепла українська атмосфера цього вечора залишить в їхніх спогадах свій незатертий слід.

ВКЛАД УКРАЇНСЬКИХ...

[Продовження зі стор. 2-ої]

Фещенка Чопівського, Юліяна Ґеника-Березовського, о. д-ра П. Хруща та інших.
8. Проф. Дам'ян Горняткевич: „Українські мистці в автобіографіях". Лондон 1958, ст. 4-11.
9. „Наше Слово", Варшава ч. 42, 43, жовтень 1969. Ірена Стефанишин: „Українські студенти у вищих школах Кракова в другій половині 19-го і 20-го століття"
10. Проф. Іван Сквіртнянський: „Ще паки й паки про „Просвіту". „Свобода" з 16 грудня 1958, ч. 241.
11. Д-р Василь Лев: „Богдан Лепкий 1872-1941. Життя і творчість". Записки НТШ, Ню Йорк-Париж-Сідней-Торонто, 1976 (1978), ст. 245, 247.
12. Богдан Остап'юк: „Мої незабутні зустрічі з Богданом Лепким". Календар „Нового Шляху". Вінніпеґ, 1973, ст. 151-156.
13. Дам'ян Горняткевич: „Богдан Лепкий у 80ти річчя народин поета". „Свобода", 19, 20, 21 листопада 1952.
14. Дам'ян Горняткевич: Богдан Лепкий (В десяті роковини смерти), „Свобода", 25, 26, 27, 28 листопада 1951.
15. Богдан Остап'юк: „Замах УВО на „Ілюстровани Кур'єр Цодзенни" в Кракові 6-го грудня 1929 року". „Новий Шлях", ч. 27, 1972 р.
16. „Слово пламенем взялось". Мистецтво живого українського слова. Збірник, присвячений пам'яті мистця-декляматора Юліяна Ґеника-Березовського в 20-ліття його смерти (1952-1972), НТШ, Бібліотека Українознавства ч. 30. „Євшан-Зілля", Торонто, Р. Б. 1972, стор. 164-160.

Кінець

ОКРУГИ УНС...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

відділові секретарі та інші урядовці та і кожний член, якщо дбає про свою установу і свою громаду.

Продовжуються заходи для наладнання видавництва відповідно до вимог часу та потреб і можливостей.

Закликом до приявних, щоб вони самі та інші члени їх Окружних Комітетів і місцевих Відділів доклали всіх сил і зусиль та двигнули УНСоюз на нові висоти також в організаційному відношенні, закінчив своє слово головний предсідник д-р Іван Флис.

З черги головний секретар Володимир Сохан подав синтетичний огляд головних постанов і ухвал травневої 29-ої з черги Конвенції, які вже поступово виконується та які з черги повинні причинитися до нового розвитку УНСоюзу в усіх ділянках його активностей.

Ред. А. Драган поінформував про згадані вже головним предсідником заходи для наладнання видавничих справ в найкращому інтересі як УНСоюзу, так і цілої нашої громади та народу.

Головний організатор Василь Оріховський закінчив серію коротких інформаційних доповідей з'ясуванням головних організаційних проблем і потреб на ближчу і дальшу мету.

Після доповідей відбулися запити, відповіді і дискусія, під час яких заторкнено та вияснено цілий ряд організаційних, фінансових, видавничих, як і загально-громадських справ і проблем. З вдоволенням стверджено, що остання 29-та Конвенція, яка відбулася в травні ц.р. в Піттсбургу, з'ясувала і потвердила знову характер УНСоюзу, як братерської установи з головною метою служити своїм членам та їх родинам і громаді. Але найбільше уваги віддано організаційним справам і всі погоджувалися в тому, що вже стверджено на початку: існує невичерпальне джерело організації нових членів, якщо тільки буде вміння і охота їх зорганізувати. Зокрема підкреслювано потребу того ентузіязму в організаційній праці, що характеризував піонерів та пізніших діячів УНСоюзу. В заключенні стверджено, що УНСоюз завжди був і є сьогодні, в кожному відношенні „Українською заморською твердинею" і такою він повинен залишитися.

В дискусії забирали слово дир. Манацький, радники Ластовецький і Палідвор, пп. Копистянський, Пригода, Зубрицький, дир. Крупка, мец. Шпитко, Островський, новообраний головний радний Хоманчук, Хомко і, зокрема, із приготованою характеристикою стану нашої громади в метрополії та організаційних можливостей виступив інж. Б. Мак (його доповідь буде надрукована в черговому виданні „Трибуни УНС").

Наради закінчив короткими їх підсумками та апелем до праці і нових організаційних зусиль головний організатор Василь Оріховський.

Нова Управа КУК в Едмонтоні

Едмонтон (КУК) — Дня 20-го лютого ц. р. відбуто в Едмонтоні Загальні Річні Збори Відділу КУК, на яких обрано нову Управу цього Відділу в такому складі: Я. Скрипник — голова і заступники голови: М. Прокоп, В. Підручний, В. Кунда, П. Даців, М. Наконечний — секретар, Б. Козакевич — скарбник, Я. Іванусів — фінансовий референт, Р. Осташевський — культ.-освітній референт і члени Управи: Є. Герасимів, О. Брода, І. Тимчишин, Я. Цвікілевич, О. Гнатюк, Л. Маркевич, Б. Олійник, М. Когут, Р. Петришин і Л. Цимбалістий. До складу Контрольної комісії увійшли: Е. Сулятицький, С. Самоїл і В. Багнюк.

**З Волі Всевишнього, прийнявши Найсвятіші Тайни, відійшла у Вічність 7-го серпня ц. р., на 92 році життя, наша Найдорожча Мати, Бабуня і Прабабуня;
1 voto вдова по о. Михайлові Карпякові, пароховї і деканові Ульвівка, пов. Сокаль;
2 voto вдова по президентові найвищого суду в Чехословаччині Мих. Ліськевичеві**

ІРЕНА зі СМУЛКІВ КАРПЯК-ЛІСЬКЕВИЧ

лишивши в глибокому смутку:

дочку — ОЛЕНУ ЛИСКО
синів:
інж. ЯРОСЛАВА КАРПЯКА
інж. ЕВГЕНА КАРПЯКА з дружиною ОЛЕНОЮ
синову — МИРОСЛАВУ КАРПЯК
внуків:
СВІТЛЯНУ НЕДІЛЬСЬКУ з мужем ВОЛОДИМИРОМ і синами
ВОЛОДАРА ЛИСКА з дружиною МАРТОЮ і дітьми
РОБЕРТА ІГОРА КАРПЯКА з дружиною ВІКТОРІЄЮ
КВІТКУ КАРПЯК з дочкою ТАНЕЮ
МАРТУ АНДЕРСОН з мужем ВЕЙНОМ і дітьми
братову:
СТЕФАНІЮ СМУЛКУ
ОЛЕНУ СМУЛКУ
сестрінниць:
ІРЕНУ КАШУБИНСЬКУ
СТЕФУ ЦЕГЕЛЬСЬКУ з мужем РОМАНОМ і синами
братанка — інж. РОМАНА СМУЛКУ з дружиною ОЛЕЮ і дітьми
братаницю:
ВІРУ ЛАЩИК з мужем д-р ЕВГЕНОМ і дітьми
ОКСАНУ КІПУ з мужем д-ром АЛЬБЕРТОМ і сином
сестріницю:
ІРЕНУ РІПЕЦЬКУ з дітьми
РОМУ МАРТИНОВИЧ з дітьми
братаницю:
ОЛЕНУ КАРПЯК-БЕНЦАЛЬ
МАРІЮ КУЗЬМАК з дітьми

ПОХОРОНЕНО Покійну 12-го серпня ц. р. з церкви св. Константина в Міннеаполісі на цвинтарі Воскресення.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

ШЛЯХАМИ...

(Продовження зі стор. 2-ої)

острова, де були шляхи, засоби комунікації й готелеві приміщення й де тубільці бодай частинно були обзнайомлені з цивілізацією модерного світу та дещо володіли англійською мовою. Доступу до джунглів і скелястих гір, тобто до околиць, де збереглася первісна культура папуасів в її незайманій сторонніми впливами формі автор не мав, хоч інколи зумів з власної ініціятиви при допомозі місцевих провідників заглибитися в околиці, непередбачені офіційним пляном бюра подорожі. Перешкодою була й трудність порозумітися з тубільцями через незнання автором мови-діялектів і через мале, а то й ніяке знання папуасами англійської мови.

Тому й автор жаліється, що „пролетів галопом" по країні Папуа і через те його спостереження неповні, поверховні, зроблені прихапцем без змоги вглибитися в топографію, побут, культуру й ментальність тубільців. Всетаки він зробив багато вартісних і цікавих спостережень та висновків. На його погляд тубільці — народ лагідної, приязної вдачі, гостинний, здібний, високо-моральний, мистецько обдарований. Як приклад подає місцеві пантонімні інсценізації в виконанні учнів середньої школи. Ці інсценізації своїм задумом, інтерпретацією й прецизією виконання не уступають кращим зразкам культурних народів. Причиною відсталости тубільців є низький соціо-економічний стан і брак освіти. Донедавна траплялися тут випадки людоїдства, але не через жорстокість чи дикість, а через закорінені звичаї, вірування й забобони.

Здобувши незалежність, країна матиме змогу двигнутися на вищий рівень життєвого стандарту, хоч шлях це довгий, повільний і тяжкий. Передову ролю відіграє в тому шкільництво, бо тільки рідна інтелігенція зможе успішно працювати для народу. А покищо він зданий на ласку австралійських пришельців, які дбають про власні матеріяльні користі.

Д. Чуб збирав матеріяли до своєї книжки шляхом записок, які потім опрацьовував у формі опису-репортажу. Книжка написана живим стилем з великою дозою дотепу. Автор уплів у текст багато анекдотів, цікавих епізодів так, що книжка читається і сприймається легко. Автор вніс до неї пізнавальний, джерельний матеріял, вантаж якого привіз зі собою, посидівши перед мандрівкою австралійських бібліотеках і архівах, де багато даних і про Папуа Н. Гвінею і про Миклуху-Маклая.

Видання прикрашене численними оригінальними світлинами, що відтворюють різні аспекти побуту й матеріяльної та духової культури тубільців. Вони візуально доповняють написане.

Книжка Д. Чуба, це вартісний вклад у нашу мандрівницько-описову і споминально-репортажну літературу. Вона повинна знайти масового читача.

Варто, щоб в наступному її виданні зробити дбайливішу коректу.

ПОДЯКА

В середу, 5-го липня 1978 р., з волі Всевишнього, відійшов у Вічність та осиротив нас, а 9-го липня був похований на українському католицькому цвинтарі у Факс Чейсі

Світлої Пам'яті

Д-р ВОЛОДИМИР ҐАЛАН

Цією дорогою, ми, найближча рідня Покійного, складаємо сердечну подяку ВШ. Панам Докторам Я. Яримовичеві і В. Салякові за їхню дбайливу лікарську опіку в часі хвороби Покійного, у шпиталі та в дома.

Наша глибока вдячність Високодостойному Духовенству за похоронні відправи, а особливо ми щиро дякуємо Їх Ексцеленції Високопреосвященнішому Митрополитові Кир Йосифові Шмондюкові, Отцям Мітратам М. Харині, В. Головінському і С. Білякові, Отцям Шамб. М. Федоровичеві і Р. Москалеві та Високопреп. Отцям М. Пироговї, М. Борисенкові, Т. Бариляковї, Т. Саюкові, М. Канавановї, А. Бончакові і Я. Мельникові.

Дякуємо всім, що несли домовину Покійного, а іменно Його побратимам-ветеранам І. Данківському, С. Мазуркові і М. Ковальчину, Р. Карбівникові від Укр. Щадниці та членам Родини, Михайлові, Орестові і Романові Ковальчукам та Е. Даріснові.

Наша невимовна подяка ВП. Представникам Організацій та Установ, Товаришам по зброї, Родині, Приятелям і Знайомим Покійного та громадянству за їхню так численну участь в похоронних відправах. Дякуємо усім тим, що в своїх прощальних словах згадували в пошані Покійного. Наша особлива подяка Високопреосв. Митрополитові Й. Шмондюкові і Отцеві Мітр. М. Харині за їхні глибокі змістом проповіді під час Заупокійної Літургії, а Оо. Мітр. В. Головінському і С. Білякові за їхні богомільні молитви за упокій душі Покійного на післяпохоронній Тризні.

Щиро дякуємо ВШ. Представникам Організацій за їхні зворушливі прощальні слова, а саме: довголітньому та близькому співробітникові Покійного дир. І. Порицькові (ОбВУА), д-рові В. Салякові, Президентові Укр. Щадниці, д-рові О. Тарнавському (ЗУАДК), п-ні Н. Даниленко (Окр. Р. СУА), мгр Б. Артимишину (1 УД УНА), п. М. Ковальчину (Т-во УПА), д-рові П. Стерчові (Відділ УККА), п. Й. Лисогорові (СКВУ), мгр І. Базаркові (Централя УККА), ред. В. Біляїву (Предст. УНР), п-ні Л. Бурачинській (Центр. СУА), мгр Т. Бак-Бойчукові (ОДВУ), д-рові І. Флисові (УНС), мгр Б. Тодорову („Провидіння"), п. М. Бойчукові (УРС), інж. І. Куземському (Кред. „Самопоміч"), ред. М. Вайді (Закарп. Січовики), паням А. Щербі та Г. Бондаренко, п. П. Бузанові і мгр М. Ковальчукові.

Ми глибоко вдячні П-тву Іванні і Олександрові Біликам за їхню розраду і щиросердечність під час нашого родинного горя, а зокрема складаємо сердечну подяку д-рові О. Біликові за його труд і клопотання у підготові похоронних обрядів, полагодженні формальностей та за вміле переведення Тризни.

Наша щира подяка Шановній Дирекції і Працівникам Української Щадниці за їхні заходи для влаштування післяпохоронної Тризни, як рівно ж дякуємо Преп. Сестрам, ЧСВВ, з Менор Джуніор Каледжу за безкоштовне віддання залі, а паням Михайлюковій та Їжак за вміле приготовання поминального обіду.

Складаємо сердечну подяку усім тим, які зложили вінки та квіти на домовину Покійного, або жертвували на Служби Божі за упокій Його душі, як рівно ж дякуємо за грошеві датки в пам'ять Покійного на наші релігійні і харитативні цілі. Висловлюємо нашу вдячність Хв. Редакціям „Свободи", „Америки" і „Народної Волі" за поміщення шанобливих статтей в пам'ять Покійного, а місцевим радіоавдиціям: ім. В. Блявацького, п-ні М. Ганусей і Визвольного Фронту, за посмертні коментарі.

Дякуємо Похоронному Заведенню П-ва Насевичів за взірцеве переведення похорону, щире спасибі всім тим, які усно чи писемно висловили нам співчуття, або будь-чим причинились до облегшення нашого болю і скорботи. Нехай Всемогучий Бог нагородить усіх своїми щедрими ласками і благодаттю.

ЯРОСЛАВА — дружина
АРТУР і ЕЛЛЕН — син і синова
ЛЕСЯ КІНАШ — шваґерка
та Родина

Зустріч та Баль Ґрадуантів Середніх Шкіл та Школи Українознавства

Сидять (зліва): Ліда Михайлюк, Юля Бабюк, Ірка Шмігель, Марія Лико, Єлисавета Бездух, Ірена Лико, Ірка Рендзяк, Ірина Тороус, Христя Ґалуґа, Тамара Білик, Маріянна Будзяк. Стоять (зліва): Роман Буцерка, Михайло Леник, Петро Лесів, Антін Гринчишин, Василь Хміляр, Евген Білик, Марко Ґура, Андрій Хом'як, Андрій Лещишин, Степан Решітник, Петро Рудак, Орест Тороус, Павло Диґа, Андрій Трач.

Кожного року в місяці червні 47-ий Відділ Союзу Українок Америки влаштовує Зустріч та Баль Ґрадуантів Середніх Шкіл та Школи Українознавства ім. Тараса Шевченка в Рочестері, Н.Й. Ця імпреза втішається великим успіхом, як серед Батьків, так і серед молоді. Батьки мають змогу запросити своїх рідних та приятелів, щоб разом спільно радіти успіхами своїх дітей та привітати їх із закінченням середньої освіти. Молодь знову має нагоду зустрінутися із однолітками, обмінятися плянами на майбутнє та дружньо і весело провести цілий вечір.

Цього року 26 студентів взяли участь у цій унікальній імпрезі. Усі святочно одягнені увійшли вони на залю під звуки ґрадуаційного маршу.

Голова 47-го Відділу СУА Марія Крамарчук привітала молодь та присутніх батьків і гостей та передала ведення програми вечора пані Ірині Юрків. Пані Юрків представила ґрадуантів, пояснюючи, хто яку школу закінчив і які має пляни та задуми щодо дальших студій. І так — із присутніх 26 учасників імпрези — 19 студентів закінчили середні школи, а 12 студентів середню школу і Школу Українознавства, або лише школи Українознавства. Майже всі студенти закінчили цю школу, тільки частина закінчила її минулого року.

Серед цих, що закінчили в цьому році середні школи були: Тамара Білик, Роман Буцерка, Єлисавета Бездух, Оля Бабюк, Михайло Леник, Марко Ґуран, Орест Тороус, Василь Хміляр, Андрій Трач, Степан Решетник, Ліда Михайлюк, Петро Рудак, Петро Лесів, Андрій Хомяк. Середню школу і Школу Українознавства закінчили: Евген Білик, Андрій Гринчишин, Ірена Шмігель, Ірена Рендзяк, та Ірена Лико. Тільки Школу Українознавства закінчили: Маріянна Будзяк, Павло Диґа, Христя Ґалуґа, Ірина Тороус, Андрій Лещишин, Марія Лико та Олександра Нечипоренко.

Після вечері вітали ґрадуантів: о. шамбелян Микола Бабак, парох церкви св. Йосафата, Іванна Мартинець, Голова Окружної Ради СУА на Північний Ню Йорк, Роман Куціль, голова УККА та від Батьків Ґрадуантів Люба Шмігель. Усі вони раділи успіхами нашої молоді та висловили надію, що вони, пішовши у світ на вищі студії до коледжів, будуть там амбасадорами української справи та ширитимуть правду про долю нашої поневоленої, але нескореної Батьківщини. Від ґрадуантів дякувала Батькам за їхню посвяту та любов Ліда Михайлюк, запевняючи, що усі вони залишаться добрими, щиро відданими справі визволення України, дітьми.

Кульмінаційною точкою вечора було вручення абсольвентам Школи Українознавства матуральних дипломів, якого доконала Надя Трач, директорка Школи Українознавства. За найвищі оцінки матурального іспиту троє абсольвентів отримали грошові нагороди у сумі 25.00 дол., а саме: від УРСоюзу — Маріянна Будзяк, від Української Кредитової Спілки — Христя Ґалуґа та від Українського Народного Союзу — Андрій Лещишин. Цю останню нагороду вручив п. Константин Шевчук. У зверненні до своїх абсольвентів директорка вказувала на потребу продовжування студій українознавства, бо щораз то більше починається відчувати брак учителів. Заохочувала молодь використати під час вакацій курси українознавства, які організує наша Катедра Українознавства у Гарварді. На допомогу в цьому прийде УККА, який розуміючи важливість справи, постановив уфундувати стипендії для тих, які в цих курсах візьмуть участь. Усе громадянство також повинно включитися в цю акцію УККА.

Імпреза закінчилася пізно вночі веселою забавою під звуки оркестри „Веселка".

Мирослава Приймак

Музичний фонд ім. Лярнси Целевичівної

Три роки проминуло від часу проголошення на IУ-му З'їзді Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України, 3-го листопада 1974 р. в Ню Йорку, утворення фонду ім. Лярнси Целевич — для підтримки і стимулювання творчости з вибраних ділянок української культури на еміграції. На цю ціль фундатори — мгр Уляна Целевич і Андрій Стецюки задеклярували щорічну вплату в сумі 500,00 дол.

Фондом завідує Головна Управа ОЖ ОЧСУ і прийнята його назва — „Фонд ім. Лярнси Целевичівної".

Лярнса Оксана Целевичівна, від дитинства вихована в українському патріотичному дусі, з-зарання виявила свою національну ідейність і бажання, після закінчення студій, піти слідами своїх батьків у служінні українському народові. Та бажання ці не здійснилися. Несподіваний, трагічний випадок перервав молодечі мрії. В пам'ять доньки батьками Лярнси створено культурний фонд її імени. На опікунів фонду з рамени членів Головної Управи ОЖ ОЧСУ запрошено письменниць: Аллу Коссовську, Оксану Керч, Мирославу Ласовську та студенток Колюмбійського університету мґр Лярису Лозинську-Кий, і Галю Климук.

Перший конкурс з Фонду ім. Лярнси Целевичівної проголошено в українських часописах 30-го листопада 1974 р. Це був конкурс на вокально-музичний твір, пісню з героїчною тематикою. Зацікавлення конкурсом було велике. В конкурсі взяло участь 14 композиторів, що надіслали 26 творів. Нагородженими були: 1). композитор проф. Роман Придаткевич за пісню „Поклик" до слів Ол. Неприцького, 2). композитор Іван Вовк, за пісню „Сім струн", слова Лесі Українки і 3). композитор піяніст Юрій Олійник, за пісню „Сяй, промениста воле!", слова О. Олеся. Нагороджений першою премією твір проф. Р.Придаткевича успішно виконала солістка опери Марта Кокольська при акомпаньяменті д-ра Ігора Соневицького на бенкеті в рамках Річної Конференції ОЖ ОЧСУ в Ню Йорку, 25-го жовтня 1975 р.

Членами конкурсового жюрі були: проф. Павло Маценко, як голова, проф. д-р Мирослав Антонович, проф. Дарія Каранович, проф. д-р Ігор Соневицький, проф. Чічка Андрієнко, проф. Богданна Волянська і співачка Марія Чолій.

Замість конкурсу на 1976 р. фундатори замовили інструментальний твір для прославлення Акту 30-го червня 1941 р. у композитора Ярополка Ласовського. На цю тему комп. Я. Ласовський написав сюїту на духову оркестру. Твір Я. Ласовського передано диригентові духової оркестри осередку СУМК „Батурин" в Торонто Василеві Кардашеві до використання.

На 1977 р. розписано конкурс на музичний твір-кантату. На конкурс надіслано 4 твори. Жюрі в складі проф. Дарії Каранович, проф. Олександра Берника і проф. Ігоря Соневицького признало першу нагороду з цього конкурсу композиторові проф. Івану Білогрудові з Чікаґо, за кантату „Сонце свободи", до слів поетеси Ганни Черінь, і другу нагороду композиторові Осипові Залеському, з Боффало за твір „Полудне", слова І. Франка.

На роки 1978-1979 наміром кураторії фонду є проголосити конкурс на музично-хоровий твір з тематикою прославлення 1000-ліття Охрищення Руси-України. Цей конкурс, розраховано на два роки, вимагатиме творчої співпраці композиторів і поетів. Нагороджені будуть і текст і музика.

Крім нагороджених творів велику музичну вартість мають і ненагороджені твори, прислані на конкурси. В увазі фундаторів і членів кураторії фонду є також справа, видавання окремими випусками всіх творів, надісланих на конкурси. Крім договорення з композиторами—це справа ще додаткових коштів.

Кураторія фонду діє далі в тому самому складі, що і в першому році праці. В ній немає музик. Музикологів запрошується до жюрі окремих конкурсів.

Фонд ім. Лярнси Целевичівної не обмежений тільки до музичних творів. Фундатори фонду цього не застерегли собі. Предметом конкурсів з цього фонду можуть бути також образотворчі, журналістичні чи літературні твори, — залежно від пропозиції кураторії фонду і його фундаторів. Важливе в цьому перманентному ділі, щоб наша громада сповняла тут, поза межами батьківщини, свої вийняткову ролю — не тільки зберігання й утримування культурних надбань, вивезених із Рідного Краю, але й творення нових національних цінностей, тільки у всесторонній духовій творчості проявляється життя і ріст народу!

М. Лас

Літургією у східньому обряді закінчено жалобний період по Папі Павлові

Ватикан. — У неділю, 20-го серпня, Патріярх Вірменської Католицької Церкви, Гемаояг П'єр Ґедіґіян у Базиліці св. Петра відправив заупокійну Службу Божу у тому обряді по померлому 6-го серпня Папі Павлові УІ-му, закінчуючи тим офіційний 9-денний жалобний період, який розпочався з днем похорону Папи Павла у суботу, 12-го серпня. У своїй проповіді Патріярх Ґедіґіян наголошував діяльність Папи Павла в справі світового миру, зокрема відносно замирення в Ливані. Протягом 9 днів один із кардиналів у Базиліці св. Петра відправляв заупокійну Літургію.

Минулої неділі до Ватикану прибув совєтським літаком в'єтнамський кардинал Джозеф Марія Трін-нгу-Кгуе, архиепископ Ганою, щоб взяти участь у конкляве кардиналів, яке почнеться у п'ятницю, 25-го серпня, і вибере нового Папу Римського.

Кардинали, які братимуть участь у конкляве, а їх буде 111, відмовляються відповідати на запити кореспондентів відносно можливих кандидатів на 263-го наслідника св. Петра на престолі Вселенського Архиєрея, але коментатори припускають, що найбільші вигляди на те, що виберуть поміркованого, тобто не скрайнього консерватиста чи лібeрала, як теж думають, що знову виберуть італійця.

Конкляве кардиналів відбуватиметься, згідно з традицією, у Сикстинській каплиці і передбачають, що триватиме не довше як три-чотири дні.

Культурна праця Відділу Комітету Українок Канади у Вінніпезі в рр. 1977/78

Завдяки співпраці всіх представниць українських жіночих організацій Вінніпеґу і головно здібній та рухливій голові пані С. Залозецькій, Відділ Комітету Українок Канади мав поважні успіхи та належно виконав пляни своєї річної праці, з котрих варт згадати хоча б головніші.

У липні 1977 р. під час свята „Домініон Дей", наш Відділ брав участь в етнічнім фестивалі. В серпні того ж року в українському павільйоні „Київ", в час Фолкльорами, в один вечір наш Відділ гостив відвідувачів українськими стравами, що їх приготовили членки нашого Відділу. У вересні 1977 р. під час Провінційної Конференції в справах культури, Комітет Українок Канади влаштував виставку українських вишивок та вислав двох делеґатів на наради. В лікарні Ст. Бофас наш Відділ улаштував „Український Сень". У жовтні 1977 р. Відділ зібрав і передав до центральної бібліотеки Вінніпеґу 100 українських і англійських книжок про Україну та влаштував в цій бібліотеці мистецьку виставку, яка тривала цілий місяць. У листопаді наш Відділ зорганізуава продаж печива в Польо Парку, яка пройшла з добрим матеріяльним успіхом. Так проминуло пів року і ми вступили в рік 1978. В січні, відзначуючи історичне 60-ліття Української Державности і Соборности, Комітет Українок Канади зорганізував у міській головній бібліотеці виставку книжок про визвольні змагання України та документів, грошей, марок, світлин того часу. В лютому 1978 р. наш Відділ мав традиційний „Річний Чай" в залі УНО, пов'язавши його з виставкою картин, скульптури і кераміки. „Чай" пройшов з повним матеріяльним і моральним успіхом.

28-го лютого ц. р. наш Відділ улаштував „Свято Героїв", з доброю мистецькою програмою та з участю молодечих організацій і з їх торжественним входом зі своїми прапорами на залю. Під час свята продавано книжки про визвольні змагання, зокрема видання „Смолоскипу". Незабаром після цього в Інтернаціональному Центрі відбувся вечерок, де наш Відділ мав окремий столик з українським печивом та окрему виставку книжок і дитячих забавок. У березні цього року, під час великоднього сезону, Комітет Українок Канади влаштував виставку писанок і пасок у Музеї Людини і Природи. В червні, на закінчення річної праці, відбулась товариська вечеря усіх членок Відділу в ресторані „Ґольден".

У квітні цього року відбулися Загальні Збори нашого Відділу в залі УНО. Збори молитвою відкрила голова С. Залозецька і проводила ними президія: А. Торбяк — голова і А. Шевель — секретарка. Почесними гістьми були на зборах голова Крайової Управи Комітету Українок Канади В. Бучинська і М. Барвінська. Протокол з минулих зборів відчитала секретарка М. Левицька, потім звітувала про діяльність Відділу М. Левицька, А. Залещук, М. Чемерис, О. Бабух, Г. Онуфрійчук, Г. Кінаш, А. Гриценко, Я. Паламарчук, А. Воробець, К. Продун, А. Шевель, А. Каптій, А. Зубата і голова С. Залозецька. Ревізійна комісія, що перевірила всі касові книги та знайшла все без закиду, поставила внесок на уділення абсолюторії Управі і всі присутні його підтримали. З черги, на внесок пані С. Залозецької, ухвалено призначити стипендії для тих студентів і студенток, що мають найкращі оцінки з української мови, а також уділено певну суму на ведення дитячої літератури. Після дискусії, і на внесок голови Номінаційної комісії А. Залещук, обрано нову Управу Комітету Українок Канади на рік 1978-79 у такому складі: голова -С. Залозецька, перша заступниця — М. Левицька, друга заступниця — А. Торбяк, рекордова секретарка — М. Чемерис, україномовна секретарка — А. Шевель, англомовна — М. Качар, фінанс. секретарка — А. Залещук, кореспонденти для української і англійської преси Г. Онуфрійчук і С. Бейзик, Вінніпезька Жіноча Рада — О. Коваль, Клюб Добрих Сусідів — К. Пройдун, Громадський Комітет — Г. Кінаш і А. Гриценко, Культурно-Освітня комісія — Я. Паламарчук, А. Назаревич і Г. Онуфрійчук. Імпрезова комісія — Н. Лехман, С. Гриців, С. Сеньків, С. Керелюк, А. Воробець і С. Петраш, архіварка — А. Гриценко, зв'язкові А. Шкреметка і А. Воробець. Ревізійна комісія: Я. Клявс, А. Пастернак і А. Зубата. Представниці до Відділу КУК — Я. Паламарчук і А. Каптій.

На закінчення голова С. Залозецька подякувала, закликаючи всіх до дальшої праці. Збори пройшли в дружній атмосфері.

Галина Онуфрійчук

Закінчено шкільний рік Школи Українознавства в Картереті

Закінчення навчального шкільного року Школи Українознавства відбулося в суботу, 17-го черня ц. р. Програму попередила Божественна свята літургія у наміренні української молоді та їхніх батьків, що її відслужив о год. 6-ій увечері в церкві Св. Богородиці Діви Марії о. Р. Брида, який рівнож сказав до шкільної молоді змістовну проповідь.

По Службі Божій усі учні і батьки перейшли до церковної залі, де матуристи і учні отримали свої свідоцтва і нагороди.

Святочну програму відкрив директор школи інж. Володимир Янів, привітавши учнів та їхніх батьків, головно звернувся з проханням до матуристів, які вже залишають українську школу, щоб далі в своєму житті не забували чого навчились в нашій рідній школі, та рівнож склав привіт від Відділу УККА, як голова.

Програмою провадив учитель Іван Кушнір, відтак кожен учитель подав батькам короткий звіт про свою клясу та всі ствердили, що основним завданням школи є передати учням найбільше знання про Україну та українців, краще володіти українською мовою, вміти писати і читати. Від громадських організацій побажання дальших успіхів у науці матурантам склали, Іван Рачинський від Відділу ООЧСУ, Розалія Теребецька — від Відділу СУЖ, О. Якубович від Юного СУМА, Василь Матлаґа від Батьківського Комітету української школи, який подякував о. д-рові В. Поспішилову, директорові, учителям, членам Батьківського Комітету, як рівнож усій громаді за невсипущу працю та підтримку рідної школи, побажавши учням гарних вакацій. Відтак кожен учитель із своєї кляси давав коротку програмову точку. Опісля розділено свідоцтва і дарунки учням, за що батьки і присутні гості нагороджували усіх дітей і учителів, виявляючи подяку рясними оплесками. Кожен матурист виголосив нсоротеньке слово про рідну школу, розповівши, що в ній навчився. Відтак прощався з учителями та своїми друзями, дякуючи батькам, що їх посилали, а вчителям за добре навчання.

Цього року сповняється вже з черги дванадцятьліття існування Школи Українознавства в Картереті, Н. Дж., яка існує при українській католицькій церкві св. Марії, і яка вже дала третій випуск матуристів 8-ої кляси. Цього року 10 дітей склали матуру восьмої кляси. Список матуристів: Б. Сенюк, А. Янів, М. Зубенко, Е. Поґода, Т. Грицишин, І. Кушнір, М. Турко, І. Когора, З. Сенюк, Н. Якубович. Школа працює за програмою і підручниками Шкільної Ради УККА в якій навчається щороку коло 40 дітей. Почесним головою є д-р о. Віктор Поспішил, директор школи інж. Володимир Янів, учителі — Іван Рачинський, Іван Кушнір, п-ні Марія Якубович, Остап Якубович, заступник Ігор Рачинський, фінансовими справами завідує п-ні Марія Васічко. Учні цієї школи беруть участь майже в усіх імпрезах чи академіях, які відбуваються у Картереті, а батьківський комітет дбає про фінансову підтримку школи, нагороди за гарні успіхи учнів та в допомогах учителям у влаштуванні щорічного свята св. Миколая. В признанні за гарні успіхи у іспитах зрілости і для впровадження матурантів у нове українсько-американське життя, Комітет батьків влаштував перекуску, під час якої учні і їхні друзі та батьки висловлювали свою радість, що їхні діти багато навчились в українській школі, що й можна було завважити під час програми.

Подяка належиться за подарунок для нашої школи УНСоюзові за 75 00 дол. та приявному секретареві Відділу „Провидіння" Демкові Сенюкові, який привітавши учнів, передав 20.00 дол. на школу.

В усіх учасників Вечір здійснених мрій залишив милий спогад неповторних переживань.

Василь Матлаґа